



VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

TOIMINTA- KERTOMUS 2019

VaLa – Vastuullinen Lahjoittaminen ry
AnDo – Ansvarsfullt Donerande rf

TOIMINTAKERTOMUS

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry
2. Toiminnan painopisteet vuonna 2019
3. Resurssit - hallinto ja talous
4. Vaikuttamistoiminta
 - 4.1 Jäsenjärjestöpalvelut
 - 4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta
 - 4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen
 - 4.4 Viestintä ja lahjoituskulttuurin edistäminen
5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö
 - 5.1 Lahjoittaminen ja verotus
 - 5.2 Varainhankinnan kulut
 - 5.3 Rahankeräyslain kehittäminen
6. Kansainvälinen yhteistyö
 - 6.1 European Fundraising Association (EFA)
 - 6.2 Resource Alliance / International Fundraising Congress (IFC)
 - 6.3 Muut verkostot

1. Vastuullinen Lahjoittaminen ry

Vastuullinen Lahjoittaminen ry VaLa on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton yhteistyöverkosto, joka edustaa yleishyödyllisiä yhteisöjä.

VaLan visiona on olla Suomen kolmannen sektorin yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on, että:

- yleishyödylliset yhteisöt noudattavat hyvän hallinnon periaatteita
- varainhankinnan ammattikunnan osaaminen on erinomaista
- Suomessa on kehittynyt lahjoituskulttuuri ja yhteiskunnan eri toimijoiden roolit on määritetty kestäväällä ja selkeällä tavalla.

VaLa ry määrittelee ja edistää hyvän hallinnon ja hyvän varainhankinnan periaatteita suomalaisessa yhteiskunnassa sekä auttaa jäsenjärjestöjään oppimaan yhdessä osana kansainvälistä verkostoa.

2. Toiminnan painopisteet vuonna 2019

Vuonna 2019 VaLan toiminnan pääpainopisteenä olivat vaikuttamistyö ja varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen. Toimintaa ohjasi 'VaLan strategia ja toiminnan perustehtävät ja -tavoitteet', jotka ovat osa syyskokouksessa hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa:

- VaLa edistää yleishyödyllisten yhteisöjen vastuullista varainhankintaa ja hyvää hallintoa.
- VaLa edistää suomalaista lahjoituskulttuuria lisäämällä vuoropuhelua yhteisöjen taloudellisista toimintaedellytyksistä ja varainhankinnasta yhteiskunnan eri toimijoiden välillä.
- VaLan toimintaa johdetaan, hallinnoidaan ja kehitetään esimerkillisellä tavalla.

3. Resurssit - hallinto ja talous

Vuonna 2019 hallitus, pääsihteeri, työryhmät ja jäsenjärjestöt toimivat keskeisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Päätoimintamuotoina edellisten toteuttamisessa olivat: alan verkostojen luominen, keskustelu- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen sekä tiedon jakaminen niin järjestöille, kansalaisille kuin sidosryhmille.

Vuoden 2019 lopussa VaLassa oli 57 jäsenorganisaatiota. Sääntömääräiset kevät- ja syyskokoukset pidettiin. VaLalle hallituksen muodostamisen tukena käytettiin ohjesääntöä, jonka tavoitteena on vuosittain saada yhdistykselle mahdollisimman toimintakykyinen ja jäsenistöä edustava hallitus. Hallituksen puheenjohtajaksi syyskokouksessa 2018 valittiin Nora Huhta / Amnesty International Suomen osasto ja keväästä alkaen Plan International Suomi.

Hallitus järjestäytyi helmikuussa ja varapuheenjohtajaksi valittiin Sirpa Solehmainen / World Vision. Muina jäseninä toimivat:

Kristiina Elenius / Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Olli Alanen / Lasten ja nuorten säätiö, Aija Kaski / Pidä Saaristo Siistinä ry, Eva Anttila / Plan International Suomi, Leena Poutanen / SOS-Lapsikylä, Helena Hulkko / Syöpäsäätiö, Eeva Hietalahti / Sydänliitto ja Iiris Kivimäki / Suomen Lähetysseura.

Vuoden aikana oli muutoksia henkilöedustuksissa: Katri Korhonen / Amnesty, Mitti Storckovius / Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Juha Savela / Suomen Lähetysseura ja Sari Meller / Syöpäsäätiö.

Hallitus kokousti vuoden aikana seitsemän kertaa. Pia Tornikoski hoiti VaLan pääsihteerin tehtäviä osa-aikaisesti ja palkattuna viestinnän harjoittelijana toimi Mari Hartikainen.

VaLan hallitus muodosti ja sen tukena toimi vuonna 2019 seuraavat työryhmät:

- Hyvän hallinnon työryhmä
- Palvelumaksut-työryhmä
- Koulutustyöryhmä
- Laki ja verotus -työryhmä
- Viestintä- ja markkinointi -työryhmä

Ostopalveluna kirjanpidon hoiti Uudenmaan Tilimix Oy ja tilintarkastajana toimi KPMG Oy.

VaLan toiminta rahoitettiin pääosin jäsenmaksuilla ja koulutus- ja kumppanuustuotoilla. Jäsenien laadukas palvelu ja uusien jäsenien rekrytointi tukivat VaLan vaikuttamistyötä ja lisäksi turvasivat toiminnan rahoituksen jatkuvuutta. Varainhankinnan ja hyvän hallinnon koulutusten järjestäminen olivat merkittävä osa VaLan toiminnan rahoitusta.

Kuluja aiheutui pääsihteerin palkkiosta, tapahtumien järjestelyistä sekä tiedotustyöstä, jota toteutettiin ostopalveluina. Aiempien vuosien panostukset toiminnan kehittämiseen näkyivät uusien jäsenien määrässä ja vuoden 2019 tuloista tuli noin 80 % jäsenmaksuista. Tilikauden tulos oli - 567,92 euroa.

4. Vaikuttamistoiminta

4.1 Jäsenjärjestöpalvelut

Vuonna 2019 VaLan keskeisinä tavoitteina oli palvella jäseniään laadukkaasti ja pyrkiä lisäämään VaLan jäsenorganisaatioiden määrää. Pääsihteeri ja hallitus tapasivat vuoden aikana useita järjestötoimijoita, joille esiteltiin VaLan toimintaa sekä kuultiin toiveita toiminnalle.

Jäsenhakuprosessista ja sen kehittämisestä vastasi Hyvä hallinto -työryhmä. VaLan jäsenyyden määrittely ja jäsenhakuprosessia kehitettiin edelleen edistämään VaLan strategiaa ja vaikuttamistyötä VaLan syyskokouksessa hyväksytyyn toimintasuunnitelman mukaisia tavoitteita.

Jäsenten palvelua tuettiin yhteiskumppanuuksien ja heidän tarjoamiensa etujen kautta. VaLan yhteistyökumppaneina olivat Donor4Life, Gainer, iRaiser ja Legistum. VaLa tarjosi jäsenilleen mahdollisuutta olla mukana yhteisessä markkinointiviestintähankkeessa Hyvä testamentti. Hankkeessa oli mukana 22 jäsentä ja sitä koordinoi VaLan kumppanina Torni Consulting.

4.2 Varainhankinnan kulttuurin kehittäminen ja koulutustoiminta

VaLa järjesti vuoden aikana maksuttomia jäsentilaisuuksia sekä kaikille avoimia koulutustilaisuuksia, joissa järjestöt saivat tilaisuuden jakaa osaamista. Vuonna 2019 panostettiin erityisesti uuden rahankeräyslain sekä TekojenTiistai-teemapäivän kouluttamista jäsenistölle.

Ylläpitääkseen erityisesti maksullisten koulutustilaisuuksien laadukkuutta kerättiin niin puhujilta kuin osallistujilta palautetta, joiden perusteella myös suunnitellaan ja kehitetään tulevia tapahtumia. VaLa teki yhteistyötä yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa tarjoamalla heille sisällöllisiä kumppanuuksia. Kutsuen puhujiksi niin suomalaisia kuin kansainvälisiä asiantuntijoita VaLa järjesti varainhankinnan koulutuksia Helsingissä. Yhteensä tilaisuuksiin osallistujia tuli yli sadasta organisaatiosta.

Koulutustyöryhmän toimesta varainhankintajärjestöjen ja varainhankkijoiden osaamisen tunnettuutta lisäävää VaLa Awards -tapahtumaa kehitettiin vuoden aikana. VaLa aloitti yhteistyön MTL:n (Markkinoinnin, teknologian ja luovuuden liitto) kanssa ja Vuoden varainhankintateko -kilpailu yhdistyi Finnish Comms Awardsin omaksi kategoriaksi.

Työryhmä osallistui 'Ammattimainen varainhankinta, tuotekehitystyön erikoisammattitutkinnon' -tutkintokoulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan yhteistyössä SOSTE:n ja Rastorin kanssa. Myös EFA sertifikaatin toteutumista valvotaan tutkinto-ohjelman kehitystyössä. 1,5 vuotta kestävä koulutusohjelman yhden kurssin opiskelijat valmistuivat vuoden aikana ja lisäksi käynnistyi yksi kurssi. Haku kuudenteen maaliskuussa 2020 alkavaan kurssiin avattiin syksyllä.

4.3 Hyvän hallintotavan edistäminen

'Varainhankintaa harjoittavien yhteisöjen hyvästä hallintotavasta' -opasta jaettiin VaLa tilaisuuksissa ja tietoa hyvästä hallinnosta oli ladattavissa VaLa www-sivuilla. Oppaan lisäksi 'Vastuullisen varainhankinnan arvot ja periaatteet' -suositukset olivat esillä kaikissa VaLa tilaisuuksissa sekä www-sivuilla, ja niiden noudattamista kannustettiin niin jäsenille kuin muullekin järjestökentälle.

4.4 Viestintä ja lahjoituskulttuurin edistäminen

Vuoden 2019 viestintätyössä panostettiin eduskunta- ja eurovaalivaikuttamiseen. VaLa antoi lausuntoja, kannanottoja ja haastatteluja niin medialle kuin eri viranomaistahoille. Näiden sisältöä ohjasi VaLa tuottama 'Hallitusohjelman tavoitteet', joilla edistetään jäsenistön etuja ja yleishyödyllisten yhteisöjen taloudellisia toimintaedellytyksiä. Vaikuttamistyössä hyödynnettiin Taloustutkimuksen toteuttamia kyselytutkimuksia kansalaisjärjestöjen taloudellisista toimintaedellytyksistä.

Lisäksi VaLa osallistui European Fundraising Associationin (EFA) aktiiviseen filantropia-aiheiseen vuoropuheluun ja vaikuttamiseen, jossa huomioitiin rajat ylittävä pyytäminen ja antaminen sekä niihin liittyvät rahanpesu- ja terrorismirahoitusriskit.

Vuonna 2019 panostettiin mediaviestintään sekä tehokkaaseen tiedottamiseen VaLa eri sidosryhmät sekä kansalaiset huomioiden. Lahjoituskulttuurin edistämiseksi VaLa jatkoi kansainvälisen GivingTuesday-verkoston maaedustajana. Viestintä- ja markkinointi -työryhmän tukena kampanjan toteuttamisesta vastasi harjoittelija ja viestintätoimisto Tekir. #GivingTuesday #TekojenTiistai-kampanjan VaLa ylläpiti laajalle yleisölle suunnatut www.tekojentiistai.org-sivut, järjesti useita maksuttomia tilaisuuksia järjestöille sekä panosti mediaviestintään ja markkinointiin. Päivä keräsi kansalaisten lisäksi yli sata osallistunutta organisaatiota. Lisäksi päivään osallistui VaLa kumppanina monet tahot kuten iRaiser, Mesenaatti, SecuryCast. VaLa jäsenten mahdollisuutta olla mukana yhteisessä markkinointiviestintäkampanjassa 'Hyvä testamentti' jatkettiin.

EFA:n Fundraising Europe -uutiskirje ilmestyi vuoden aikana kuusi kertaa ja pääsihteeri vastasi kirjoituksista Suomen uutisen osalta.

5. Varainhankinnan toimintaedellytysten kehittämistyö

VaLa teki aktiivisesti yhteistyötä eri viranomaisten ja muiden tahojen kanssa, joiden toiminta-alueeseen kuuluvat yhteisöjen varainhankintaan ja hyvään hallintoon liittyvä lainsäädäntö, valvonta tai muu vaikuttamistyö mm. Poliisihallitus, eri ministeriöt, julkiset rahoittajat ja eri alojen keskusjärjestöt. Toiminnassaan VaLa lisäsi vuoropuhelua järjestökentän ja eri viranomaisten välillä. Palvelumaksu- sekä Laki ja verotus -työryhmät toimivat aktiivisesti varainhankinnan toimintaedellytysten parantamiseksi.

VaLan hallitus teki vaikuttamistyötä keväällä 2019 eduskunta- ja EU-vaaleihin liittyen. VaLa pyrki vaikuttamaan mm. lahjoitusten verovähennysoikeuden kehittämiseen sekä kuluista maksettujen arvonlisäverojen kompensointiin lähestyen päättäjiä, viranomaisia ja median kautta lahjoittajia. Lisäksi panostettiin aktiivisen filantropia-aiheisen vuoropuhelun kehittämiseen eri osapuolten kuten yrityssektorin kesken ja tässä huomioidaan rajat ylittävä pyytäminen ja antaminen, josta saatiin tietoa myös EFA:n kautta.

5.1 Lahjoittaminen ja verotus

VaLan tavoitteena on edistää varainhankintaan liittyviä verotuskysymyksiä: lahjoitusten verovähennysoikeutta sekä yleishyödyllisen toiminnan verokohtelua mm. arvonlisäverotuksessa. Veroetuksiin liittyy myös alan toiminnan tehokkuuden ja eettisyyden valvonnan kehittäminen. Vuonna 2019 aihe oli ajankohtainen rahankeräyslain uudistamisen sekä vaalien myötä.

5.2 Varainhankinnan kulut

Varainhankintatoimintaa edesauttaisi erilaisten palvelumaksujen veloituskäytäntöjen muuttaminen siten, että ne suosisivat yleishyödyllisiä yhteisöjä. VaLan tilaisuuksissa esiteltiin varainhankintaan yhteistyökumppaneiden palveluita, joihin oli myös neuvoteltu edullisempia hintoja jäsenistölle ja tapahtumiin osallistuneille.

VaLa jatkoi vaikuttamista mm. Finanssiala ry:n kanssa tukeakseen järjestöjen kuukausilahjoittamisen liittyviä toimenpiteitä tarvittavin keinoin. VaLa myös teki yhteistyötä eri palveluntarjoajien kuten MobilePay ja Facebook kanssa lahjoitusten maksamisen keinojen tehostamiseksi.

5.3 Rahankeräyslain kehittäminen

Sisäministeriön rahankeräyslakiehdotus hyväksyttiin keväällä eduskunnassa ja laki vahvistettiin heinäkuussa. VaLa ja sen jäsenet olivat aktiivisia lain kehittämisen selvityksessä. VaLa viesti 1.3.2020 voimaantulevan lain muutoksista jäsenilleen sekä osallistui eri tahojen järjestämiin tilaisuuksiin tehden yhteistyötä muiden keskusjärjestöjen kanssa.

6. Kansainvälinen yhteistyö

VaLa toimi aktiivisesti kansainvälisissä varainhankinta-alan yhteistyöelimissä.

6.1 European Fundraising Association (EFA)

VaLa on jäsen European Fundraising Association:ssa (EFA), joka on EU:n käyttämä kuulemiskanava kansalaisyhteiskunnan varainhankintaorganisaatioille. Pääsihteeri Pia Tornikoski toimi EFA:n hallituksen jäsenenä ja talousvastaavana. Pääsihteeri osallistui EFA:n General Assemblyyn, Skillshareen ja EFA:n kumppaneiden järjestämiin alan tapahtumiin. Pia Tornikoski toimi jäsenenä EFA Certification Committee:ssa, joka kehittää varainhankinnan ammattimaisuutta ja koulutusta. Committee järjesti EFA:n jäsenille Symposiumin, johon Pia Tornikoski osallistui.

VaLa viesti muiden EFA-maiden, erityisesti Pohjoismaiden, koulutuksista jäsenilleen. EFA tekee yhteistyötä CFRE Internationalin kanssa ja VaLa viestitti CFRE International Certification -ohjelmasta suomalaisille varainhankkijoille mahdollisuutena ammattimaisen pätevyyden todistamiseksi.

EFA:n jäsenenä VaLa on mukana tutkimassa ja edistämässä varainhankintaa Euroopassa yhteistyössä muiden kattojärjestöjen kuten European Foundation Centre EFC:n, Donors and foundations networks in Europe DAFNE:n, The European Research Network on Philanthropy ERNOP:n ja European Charities' Committee on VAT ECCVAT:n kanssa.

6.2 Resource Alliance / International Fundraising Congress (IFC)

IFC on vuosittain järjestettävä varainhankinta-alan kansainvälinen suurtapahtuma Hollannissa. Pia Tornikoski toimi International Fundraising Congress:in (IFC) ambassadorina. Vuonna 2019 IFC:hen osallistui 21 suomalaisdelegaattia, joille VaLa järjesti oman kokoontumisen.

6.3 Muut verkostot

Pia Tornikoski jatkoi edustajana The European Center for Not-for-Profit Law, ECNL:n asiantuntijaryhmässä, jonka tavoitteena on luoda kansainvälinen ohjeistus varainhankinnan standardeihin, säätelyyn ja itsesäätelyyn. 'Principles for statutory regulation and self-regulation of fundraising' -julkaisu valmistuu alkuvuodesta 2020.